

Jakelussa mainituille

PUOLUSTUS- JA TURVALLISUUSHANKINTALAKI – SIIRTYMÄVAIHEEN TOIMENPITEET JA JÄRJESTELYT

1 Puolustus- ja turvallisuushankintadirektiivi

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/81/EY hankintaviranomaisten ja hankintayksiköiden tekemien rakennusurakoita sekä tavara- ja palveluhankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta puolustus- ja turvallisuus-alalla ja direktiivien 2004/17/EY ja 2004/18/EY muuttamisesta (jäljempänä puolustus- ja turvallisuushankintadirektiivi) tuli voimaan 21.8.2009. Puolustus- ja turvallisuushankintadirektiivi määrittelee jäsenvaltioille puolustus- ja turvallisuussektorin erityispiirteisiin soveltuvat hankintasäännöt. Direktiivin tavoitteena on avoimempi ja tehokkaampi rajat ylittävä hankintojen kilpailutus Euroopassa. Jäsenvaltioiden on saatettava direktiivi osaksi kansallista lainsäädäntöä 21.8.2011 mennessä.

Puolustus- ja turvallisuushankintadirektiiviä sovelletaan sen 2 artiklan a kohdan mukaisesti puolustustarvikkeiden sekä kaikkien niiden osien, komponenttien, ja/tai osakokonaisuuksien hankintaan. Direktiiviä sovelletaan myös 2 artiklan b kohdan mukaisesti arkaluonteisen välineistön sekä kaikkien sen osien, komponenttien, ja/tai osakokonaisuuksien hankintaan. Soveltamisala kattaa rakennusurakat, tavarat ja palvelut, jotka liittyvät suoraan 2 artiklan a ja b kohdassa tarkoitettuihin tarvikkeisiin niiden elinkaaren aikana. Soveltamisala kattaa myös erityisesti sotilaallisiin tarkoituksiin hankitut rakennusurakat ja palvelut samoin kuin arkaluonteiset rakennusurakat ja palvelut. Edellä mainitut hankinnat on nykyisellään poissuljettu hankintalain soveltamisalasta 7 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohtien perusteella.

Puolustus- ja turvallisuushankintadirektiivin määräykset koskevat tavara- ja palveluhankintoja, joiden arvo ilman arvonlisäveroa on vähintään 387 000 euroa sekä rakennusurakoita, joiden arvo on vähintään 4 845 000 euroa. Näiden EU-kynnysarvojen alle jääviin hankintoihin sovelletaan kunkin jäsenvaltion kansallisia menettelyjä, joiden on oltava EU:n perussopimuksen periaatteiden mukaisia.

Eräitä puolustus- ja turvallisuushankintoja on jätetty direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle. Esimerkiksi tietyt kansainvälisten menettelysääntöjen mukaisesti tehtävät hankinnat eivät kuulu direktiivin soveltamisalaan (12 art.). Samoin viranomaisten väliset puolustus- tai turvallisuushankinnat sekä tiedustelutoimintaan liittyvät hankinnat jäävät direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle (13 art.). Direktiiviä ei myöskään sovelleta niihin puolustus- ja turvallisuushankintoihin, joissa jäsenvaltio jättää SEUT 36, 51, 52, 62 tai 346 artiklan nojalla soveltamatta direktiiviä ja sulkee hankinnan sisämarkkinasäännösten soveltamisalan ulkopuolelle.

2 Puolustus- ja turvallisuushankintadirektiivin kansallinen voimaansaattaminen

Puolustusministeriön asettama työryhmä on valmistellut puolustus- ja turvallisuushankintadirektiivin kansallista voimaansaattamista. Työryhmä on antanut mietintönsä (jäl-

jempänä PUTU-lakiehdotus) puolustusministeriölle. Mietintö sekä puolustus- ja turvallisuushankintadirektiivi ovat saatavissa puolustusministeriön kotisivuilta osoitteesta: <http://www.defmin.fi/mietinnot>.

Työryhmän mietinnöstä saadut lausunnot huomioiden puolustusministeriö viimeistelee hallituksen esityksen. Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle syyskuussa 2011, ja tavoitteena on saada uusi laki voimaan vuoden 2012 alusta.

Puolustus- ja turvallisuushankintalaki (PUTU-laki) tulee voimaantullessaan muuttamaan merkittävästi puolustus- ja turvallisuushankinnoissa noudatettuja hankintamenettelyjä. Ensisijaiseksi hankintamenettelyksi tulee Euroopan laajuinen tarjouskilpailu. Tehdystä hankintapäätöksestä ja hankintamenettelyn aikana tehdystä päätöksestä ja ratkaisusta on PUTU -lakiehdotuksen mukaan myös mahdollista valittaa siviilihankintojen tapaan markkinaoikeuteen.

3 Siirtymäkauden järjestelyt (21.8.2011 lukien PUTU-lain voimaantuloon asti)

Unionin oikeuteen sisältyvä välittömän oikeusvaikutuksen periaate antaa mahdollisuuden vedota tuomioistuimissa unionin lainsäädäntöön, vaikka vastaavaa kansallista säädöstä ei olisi annettu. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä on tuomioistuinten oikeuskäytännön mukaan välitön oikeusvaikutus, kun sen säännökset ovat ehdottomia sekä riittävän selkeitä ja tarkkoja. Lisäksi soveltamisen edellytyksenä on, että jäsenvaltio ei ole saattanut direktiiviä osaksi kansallista lainsäädäntöään määräajassa.

Puolustus- ja turvallisuushankintadirektiivi ei tule olemaan saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä 21.8.2011 mennessä. Edellä selostetusta välittömän oikeusvaikutuksen periaatteesta johtuen hankintayksiköitä¹ kehoitetaan kuitenkin huomioimaan ja noudattamaan direktiivin määräyksiä ko. ajankohdasta lähtien. Käytännössä tämä tarkoittaa mm. hankinnan ilmoittamista julkisesti julkaisemalla ilmoitus EU:n virallisessa lehdessä puolustus- ja turvallisuushankintoja koskevassa osiossa osoitteessa http://simap.europa.eu/index_fi.htm.

Puolustus- ja turvallisuushankintailmoituksia varten tullaan luomaan julkisten hankintojen ilmoitusjärjestelmään (HILMA) oma osio, joka otetaan käyttöön lain voimaantulon yhteydessä osoitteessa <http://www.hankintailmoitukset.fi>.

4 Oikeussuojakeinot

Nykyisellään hankintalain ulkopuolelle jäävistä puolustus- ja turvallisuushankinnoista ei ole mahdollista valittaa markkinaoikeuteen. Tarjoajilla ja ehdokkailla ei myöskään ole käytössä hankintamenettelyn mahdollisten virheiden osalta muita oikeussuojakeinoja kuin yleishallinto-oikeudellinen valitus, hankintaoikaisu (hankintalaki 83 §) tai vahingonkorvauskanne yleisessä alioikeudessa.

PUTU-lain voimaantultua sen soveltamisalaan kuuluvista puolustus- ja turvallisuushankinnoista on mahdollista valittaa markkinaoikeuteen. Lisäksi hankintaoikaisu on PUTU-lakiehdotuksen mukaan mahdollista tehdä sekä lain soveltamisalaan kuuluvissa hankinnoissa että hankinnoissa, jotka on poissuljettu lain soveltamisalasta esimerkiksi 7 tai 8 §:n nojalla.

¹ Puolustus- ja turvallisuushankintadirektiivin soveltamisalaan kuuluvat hankintayksiköt on selostettu työryhmän mietinnössä (4 § ja sen yksityiskohtaiset perustelut). Kunnat kuitenkin toteuttavat, tehtyjen selvitysten mukaan, vain poikkeuksellisesti direktiivin soveltamisalaan kuuluvia hankintoja.

TIEDOTE
10.6.2011

FI.PLM.2011-2848
1281/40.02.00.2008

Resurssipoliittinen osasto/

5 Tämän tiedotteen edelleen jakelu

Ministeriöitä ja Suomen Kuntaliittoa pyydetään saattamaan tämä tiedote alaistensa keskusvirastoiden, viranomaisten, kuntien jne. tietoon.

Puolustusministeriö julkaisee tämän tiedotteen omilla internet-sivuillaan.

6 Lisätietoja

Lisätietoja asiasta antavat puolustusministeriön resurssipoliittisella osastolla hallitusneuvos Tarja Jaakkola (tarja.jaakkola@defmin.fi) tai puh: 09-160 88257) ja asiantuntija Tommi Nordberg (tommi.nordberg@defmin.fi) tai puh: 09- 160 88118).

Kansliapäällikkö

Arto Rätty

Ylijohtaja

Eero Lavonen

JAKELU Ministeriöt
Suomen kuntaliitto

TIEDOKSI Elinkeinoelämän Keskusliitto
Puolustus- ja turvallisuusteollisuus ry
PLM HO
PLM PO
PLM LA
PLM TA
PLM ROMA